

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egy évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyedévre 1 frt 25 kr.
Egyes száma ára: 10 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a a Nyitl-térre vonatkozó minden kötelemény a szerkesztőhöz küldendő.

Hirdetések

Áraskály szerint számítanak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszüköljethetnek.
Helyek minden egyes belátásnál külön 30 kr.
Nyitl-tér petis sora: 30 kr.

A közönség és a biztosítás.

(V) A gazdasági teren kiadott jelszók erősen foglalkoztatják a nagy közönséget. Az álprofeták és kuruzslók egész serege ajánlkozik a szegény gazda baján segíteni. S mint a beteg ember, a gazda is, mindenki segítő szavát mohó érdeklődéssel hallgatja. Pedig ugyancsak sok boldogombát termeszett a gazdasági bajok orvoslása körül kifejtett vita. A jelszók szinte kábitó befolyást gyakorolnak. Az egyenesség, nyíltság, ösztönesség jellemezte a magyar gazda elméletét, a külföldi importált teoriák kezdik metélyezni. Nem is csoda. Napról-napra, a jó Isten tudja hányszor és hány alakban emlegetik neki az agrarizmust, merkantilizmust, internationalis gazdaságvetkezetet, socialismust stb. stb. Mar arra is akarják csabítani, hogy csatlakozzék a sereis melléki nagy agrármozgalmokhoz. Roland úr így szeretné.

No hát mi nem tartunk tőle, hogy ezeknek a sajnálatos jelenségeknek komoly és állandó consequentiájuk legyen. Bizunk az ország vezető egyéniségeiben, kik a kenetlejes szavú apostolok nagy garraal hirdetett boldogító eszméit le tudják szorítani kelő értékükre, de bizunk a mi gazdáközönségünk józanságában is, hogy meg tudja ítélni, kik az jóbarátai és kik tudják és akarják érdekeit igazán megvédeni. Mindamellett nem szabad az agitációt, mely nincs politikai célzat nélkül, tétlenül nézünk, hanem oda kell hatnunk, hogy a gazdáközönség gyakran és sűrűn figyelmeztessen, intessen, hogy ne úljon fel a nagy hangzása szavaknak és ne induljon sippal-dobbal lármázó népboldogító után.

A hamis jelszók káros hatását újabbá leginkább a biztosítás teren észleltük. A biztosítás nemzetgazdasági fontosságát fejtegetni ma már fölös munka, de ügyelni arra, hogy a biztosító közönség érdeke minden irányban tényleg meg legyen védve, ez a törvényhozó testületnek, a társadalomnak és a sajtónak fontos feladata. Sietünk kijelenteni, hogy a biztosító részvénytársaságoknak önző jellegű paragrafusai és bizonyos tekintetben önkényes eljárásai szörlemlen nem vagyunk. De tudjuk becsülni a vezetők szakértelmét, az üzleti buzgóságot, mely végeredményében a nagyközönség javára válik és nyugodtak vagyunk az iránt, hogy a közönség érdekei, a régi kipurált és milliók rúgó tartálékokkal és alapítókkal bíró társulatoknál biztosítva van.

S mégis mi történik?! A külföldi tetszeds hangzása jelszók csabító hatása alatt alakult tavaly egy vagy kétszáz ezer forintnyi csekély alapítókkal egy szövetkezet, mely «Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet» czímmel bír és országszerte ádáz harcot vi a részvénytársaságok ellen. Sok mindenféle fegyvert visz a harczba, de leginkább hat azáltal, hogy «olcsón» biztosít, «állítása szerint olcsóbban mint a részvénytársaságok. Megmondjuk öszintén, tekintve a gazdák súlyos terheit, mi minden alkalmat örömmel üdvözlünk, ha azt tapasztaljuk, hogy a gazda «solid, realis» alapon kevesebb pénzzel elérheti azt, a mit előbb drágábban fizetett meg. De tudva, hogy a biztosító részvénytársaságok maguk között milyen heves versenyt fejtenek ki, nem hiszük, hogy ezek is lenem szállítanak a díjtételt, ha «solid üzleti elveket szem előtt tartva» statisztikai alapon nyugvó tapasztalatuk azt megengedné. Kifőnben a szövetkezet olcsóságánakértékét nagyon lecsalítja azon körülmény, hogy «kár esetében a feleket nem pótdíjjal kell fizetni». A szövetkezetnek ezen legnagyobb ágyúja tehát a háboruban vajmi kevés eredménnyel működhetik, mert «értelmes» ember beátja, hogy «csak látszólag olcsóbb, mint a részvénytársaságok. S a mint a szaklapokban olvassuk, ilyen díjtételt mellett a szövetkezet nem prosperálhat, mert, ha a károkat igazságosan akarja rendezni, nagyobb díjbételekre van szüksége. A szövetkezet életképességéhez a szakemberek egyébként sem bíznak, különösen azért, mert ami a biztosítás egyik alapja — a lalacsony díjtételfőknél és ismeretlen kezelési módszerükkel fogva aligha kapnak visszbiztosítást és így ugyancsak szorult helyzetbe jutna a szövetkezet, ha egy-egy helységben tömegesebb tűzkár érne.

Mindazeket csak felvilágosításképp és intesül mondjuk el, mert elvégre a biztosító társulatok dolga, hogy mikép boldogulnak a szövetkezettel szemben és rák nevezze az is közömbös, hogy a szövetkezet meddig fogja a «létezés» örömet élvezni. A nagyközönségnek bemutatunk a «szövetkezet» tényleges értékét és így hiszük, a művelt, gondolkodni tudó gazda, iparos, vagy kereskedőnek tájékozást nyújtottunk az iránt, hogy bizony a «szövetkezet» nem szolgálja oly biztonságga a közönség érdekeit, mint a kipurált, régi nagy biztosító részvénytársaságok. Igen ám, csak hogy a baj ott van, hogy a «szövetkezet» áldoztatni nem az intelligencia köréből szedi, hanem a falusi népre küldi házait, kik egyet-földet ígérnek a hiszékeny falusi gazdának, hogy

a szövetkezethez pártoljon. S itt nemcsak a dolog anyagi része érdekelt bennünket, hanem «fel kell szólnunk azon erkölcsi rontás ellen», melyet a lelketlen mozgó ügynökök a tudatlan és félrevezetett népen elkövetnek. A mozgó ügynökök ugyanis nem azon fáradoznak, hogy a biztosítási kört terjeszszék, új elemet vagy új egyéneket hozítsanak meg a biztosítási eszmének, hanem szerződéshez bírják a műveletlenebb osztályt oly módon, hogy felmondatták vele a más társulatoknál évekre díjváltókkal lekötött biztosítást, mielőtt perze sok per, zűrzavar és kellemetlenség támad. A szövegére való csabítás rendesen pálinkás üreg társaságban történik és a nép erkölcsi érzését nagyon meglazítja. A házali ügynököknek pompásan secundálnak sok helyütt a falusi bírák, úgy, hogy ezek a zsebet-szívet rontó cselekmények nagyobbára a község hazán történnek. Oda rendelik dobzóval a község lakosságát, az előjáróság assistentiája mellett elszedik a tájékozatlan neptől a régi biztosítási házakat és atterelik az egyedül üdvözítő «szövetkezet»-hez.

Ez az, ami tulajdonképen felszólalásra indít bennünket, erre akarjuk az illető felsőbb hatóság nagybecsű figyelmét irányítani. Mert Nógrádban is így dolgozik a szövetkezet. Eszegen, Jobbágyiban, Kozárdon, Sz.-Gedén, Csitáron és több helyütt hekeken a község háziban tanyázott a szövetkezet honboldogító ágense. Hozzánk beérkezett rendeletekből látom, hogy más vármegyében történtek erre nézve óvó intézkedések. Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyének Árvászeki elnöke p. l. utasította a hatóság alá tartozó községek előjáróságait, hogy az árva és gondnokoltak részéről több tűzkár elleni biztosítást sem az országos magyar kölesönös biztosító szövetkezettel, sem más kölesönösségen alapuló szövetkezettel ne kössön. Pest-Pilis-Solt-Kis-Könyvármegyének főjegyzője, Ilkey Nándor, még 1894. évi december 4-én adott ki rendeletet, melyben a szövetkezet eljárását keményen elítélte, kimondja, hogy a szövetkezet ügynökei a népet erkölcsében és tisztességében rontják és meghagyja a községeknek, hogy nem szabad hivatalos minőségükben az üzletszerzésnél közreműködniük.

Erősebb hangon kel ki a szövetkezet eljárása ellen Huszár Agoston, Fejérvármegye alispánja. «A szövetkezet eljárása tisztesség szempontjából kifogás alá esik», «a lakosság teljesen félrevezeti», «a kölesönös biztosító szövetkezetek legesélyesebb alapítóik sem bírnak»; ilyeneket mond Fejérvármegye alispánja és nemcsak megtiltja a községi előjáróságoknak a hivatalos közreműködést, hanem arra is utasítja a községeket, hogy jövőre dobszó mellett ily magánérdeklő ügyeket közzé ne merjenek tenni.

Legérdekesebb Hontvármegye alispánjának a napokban ebben az ügyben kiadott rendelete: legérdekesebb azért, mert nemcsak a biztosítási és különösen a «szövetkezet» ügynökeinek üzelmire figyelmezteti a közönséget, egyáltalában inti a népet, hogy ne hagyja magát idegen, ismeretlen ügynökök által behálózni. A szövetkezetet nem ajánlja, a községi előjáróságnak pedig megtiltja, hogy legcsekélyebb szolgálatot se tegyen neki, mert annak üzleti elve még kipróbálva nincs.

A hatóságok tehát a nép érdekeinek megvédése végett kezdik hangjukat hallatni. Itt is az ideje, hogy a szövetkezet ügyeivel a hivatottak alaposan foglalkozzanak. Ijesztő példát szolgálhat az «Ausztia» esete. Az «Ausztia» is biztosító társaság, szintén szövetkezet alapon működik és kényszerítve volt kijelenteni, hogy feleinek minden 100 frt helyett csak 80 frtot fizethet, a többi elmozdott. Pedig ez csak életbiztosítással foglalkozó szövetkezet, mely kevesebb esetlegeségeknak van kitéve, mint a tőzszel és jéggel foglalkozók. A szövetkezet elzeme lelkes hívei okulhatnak ebből az esetből és burgóságukat jobb ügynek szentelhetnék!

«Szövetkezet»! Mennyi gyászos emlék fűződik hozzá! Nem akarjuk a temető sírjait habargatni, de a kik figyelemmel kísérték a hazai bármilyen nevezendő szövetkezetek sorsát, tudhatják, hogy milyen szomorú végük volt. A jövődőlés nem volt soha sem kegyetlenebb, nem akarunk az országos magyar kölesönös biztosító szövetkezet prosperálásáról sem véleménylő mondani, de kívánjuk a begrasztott magyar nép érdekében: bárcsak csatlakoznának azok, kik nem jövődőlnek neki hosszú életet.

Nyitl levél nagyságos Pajor István úrhoz.

E lapokban: «Kinek van igazza? Anonymusnak-e vagy nem?» cím alatt Nagyságod a kozárokról értekeztek. Nagyon leköltötte figyelmemet ez érdekes cikk, s ha nem tezi Nagyságod rossz néven avagy talakodának, bátor lennék e tárgyhoz egy-két szerény megjegyzést közölhatni magam is.

A kozár szó tőlt csakugyan kecskepásztor nem jelent; de azért nem lehetne mondani, hogy a szónak a tőltban «nincsen semmi értelme». A sárosi dialektusban ugyan is a kozár szó — gombát jelent. Így hívják azt Sárosban Zemplénben egyaránt. Pedig a sárosi dialektus is «honunk-beli tót nyelv». Ámbár a mi gyarmati tőtünk alig értend, ha mondanám neki: «Sumného máj hačúrika!» (szép csikód van), avagy «trimej batoch» (fogd az ostort), avagy «ratvor kapurn» (zárd be a kaput), avagy, hogy ha előtte bandurkáról (krumpli) vrábelyről (veréb) ceper-ről (most), avagy pláne homacsináról beszélnék, ami itten borókabokrot jelent. De azért honi tót nyelv. Nagyon örülök, hogy a «minden szláv nyelvnek alapos ösmerőjét» — magyar létemre — tévedésben kiigazíthatom, mert csakugyan a kozárnak van a tőltban is értelme, — gombát jelent.

De ime éppen az, hogy a kozár a tőltban gombát jelent, egyszersmind a mellett is bizonyít, hogy Anonymusnak még is csak igazza lehetett; mert föl nem tehető föltőle olyan tudatlanság, hogy a székelyek és oláhok mellett a gombát is (kozár) népek számítottá volna be. Művéből pedig ugyan csak nem látszik ki sehol, hogy kozárral táplálkozott volna a mű nagyérdemű írja.

Anonymus mellett bizonyít azonban szerény véleményem szerint már az is, hogy az illető népet hol kozár, hol kazár néven említi. Mind a két elnevezés helyes. Amaz azonban tőlt jelzi e népet, emez pedig magyarait. E szerint ismernie kellett tehát e népet, vagy legalább tudomással kellett föltőle bírnia a magyarokat ép úgy, mint a tőtnek, — hisz megmaradt e nép elnevezése mindkét nyelvben. Ime analog-eset. Ha a török kipsztulna, — az, hogy török, tyurek, türke név alatt fordulna elő a történelemben, avagy már csak a mondatakban, — nem azt bizonyítaná, hogy nem létezett, mert hisz ismerie kellett azt a magyarokat, a tőtnek, a németnek egyaránt, hisz ime mind a három nyelvben megmaradt elnevezése, neve.

Anonymus ellen pedig éppen nem bizonyítana az, ha a kozár szó csakugyan kecskepásztor is jelentene; nem bizonyítana ellene még az se, ha e szónak, kozár, a tőltban csakugyan semmi jelentése se volna; — hisz a magyar szónak sincsen a tőltban semmi értelme, — és ime a magyar mégis csak létezik!

Bizony szomorú az, ha olyan műben, mint a Szalay-Baróti-féle «Magyar nemzet története» ily alapon akarják Anonymus tekintélyét aláírni a a kazárokat Magyarországból kitiltani. Hisz ily alapon az is lehetne bizonyítani, hogy tőtök, oláhok se léteztek itten a magyarok bejövetele alkalmával, — mert hisz a tőt, meg az oláh a tőt nyelvben még csak gombát se jelent. S végre még kitűnnek, hogy a vitéz magyarok, akik «lőt Európá retteggett, a honfoglalás alkalmával itten senkit se találva, nem is emberek, hanem csak szőlőmalmok ellen küzdöttek.

Székutón, 1895. június 21-én.

Kovácsi Gyula, ev. lelk.

Mit kíván a humanizmus?

Miután a mi felekezeti külön hitburgalmunk és századok óta átörökölt elfogultságunk most még csakis kétes jórőben mutatjanékunkba holttesteknek imigyamagy történeti előadás helyett a gyökeres combustionnak egykor remélhető fogatba vételét, — az összes élő emberiség érdekében álló nek találom gondoskodni addig is oly eljárási módokról, mely az emberiséget a sajnos, kizártnak nem tekinthető elvoren-eltetés és kimondhatatlan borzalmaitól megóvjá.

Felismerték ezt már az óskorban a magukról holtuk utánra is gondoskodni tudó emberek, és felállították, a test lassú elporlasztásánál mephitisen gőzökről árasztó módja helyett a gyorsan és gyökeresen végző máglyát, — melylyel aztán a durva középkor vad fanatismusa annyira visszaélt — de a melynek feladata a felvilágosultság előhaladtott jelen századában most épen az ellenkező, vagyis a humanizmus céljaira való igénybevétele volna; s a miben a halál utáni testi feltámadásban bírók milliói is, hiteltük sereine nélkül megnyugodhatnak, mert hiszen a physika örök-törvénye szerint: a mi egyszer «van», az többé meg nem semmisülhet, illetőleg el nem veszteth, csak átváltozik; átváltozik pedig a földdel összevegyülés folytán úgy, mint a mindent megemészítő tűz lángja segélyével.

Felöltöztet gyarló és az létenség legmagasabb eszménye iránti hódolathoz épen nem illő felgátsz tehát az, mintha annak a mindenható Teremtő-Erőnek nem állana talán hatalmában az egyszer létezett és akáriféle elemekre felosztott emberi lényt az ő végtelen bölcsessége szerint neki tetsző alakban feltámasztania.

Ettől a szemponttól tehát, mely megadottsággal elvonatkozva, létéséget nem szenvedhet, hogy a halandó embernek igenis van joga, sőt kötelessége önmagáról akképen gondoskodnia, hogy amaz iszonyú lehetőség ellenében teljesen és egész biztosítással megmennto legyen

Szám a megajánlás az előzetes eljárásnak, remélhetően előbb-utóbb államilag leendő behozatala is azáltal volna előérhető, ha az elhalálozás esetének orvosi és halottkémi hivatalos bizonylatai jogszabály leendő megállapítása után, az elhunytak szive egy erre alkalmas ércszírről „földszegél” (szajcsa, hogy „nem absolute mindenkori földszegél” kereszttel szírnék, s ez által a sírban fölérdedhetne iszonyú csúszó lehetősége volna téve. Ez a bornázó esély pedig nemcsak az előhaladottak, de bármely korban egyének remélő is szolgálhat, mert tudjuk, hogy a halál a korban nem válogat, sőt az erejük teljében ki-szólított halandók ennek a veszélynek még inkább ki lehet-nek téve, mint az erőfogyottak. Ez ellen tehát „viribus unitis” kellene sikra szállni; — az eszme teljességgel nem az enyém, hanem egy a mult évben városunkban elhunyt, a méltó körkörös tartós díszesebb egyének halálával összefüggőleg nyerte meg helyeslő nézetem hozzájárulását. Ezen úr emberről hallottam t. i., hogy a bekötött halált megelőző percekben felkelté családja tagjait, miszerint a földszegél leendő elkészítése után, egy magánál tartott távol szive átszurassék. Igaz volt-e ez? s megtörtént-e a valóságban? erről mitsem tudok. De csak az így megpendített eszmét kívánom a közönség hirtelen alá bocsátani; a mely dacára az eljárás könyör-telen látnakán (mert hiszen itt, hol az élet kérdése már megszűnt, csak a „látás” foroghat fenn) az indítványba hozott kegyelmezős nem a netalán felelősségtelen ördök-lés, hanem ellenkezőleg a kíméletes kegyelet és humani-tás szempontjából vehető csak tekintetbe.

Kérelem

a községi, kör- és okl. segély, valamint az adóügyi másod- és aljegyző urakhoz!

Négyezerötvenkilencvennyolcas tagból áll a mi gár-dánk, a magyarországi községi és körgyűzők kara. Ez a jegyzői kar évek hosszú során át lázas teré-kenyget fejt ki társadalmilag úgy, mint irodalmilag is. A sajtóban, a társadalmi sorakozás terén, a vidéki egyetemen alapításában, a közigazgatási szaksajtó létesítésé-ben, a községi közigazgatás és a jegyzői kar létkérdéseinek megvitatásában úgy, mint pályakérdések kiírásában s gárda vezetésén, értelmesnek jara, nem kicsinylendő érdemeket szerzett olyannyira, hogy a közvélemény érdeklődése mindinkább fókuszódik a jegyzők ügye iránt. Mindezekre való tekintettel elhatároztuk magunkat „a magyar jegyzők élete és munkái” cím alatt egy oly lecsiszolt munkának megírására, mely a magyarországi jegyzők életrajzát és munkásságát lehetőleg teljesen magá-ban foglalja.

Kérjük tehát t. kartársainkat, hogy önéletrajzi ada-taikat (vezeték-, kereszt- és előnévük, születési helyük és idejük, vallásuk, családi állapotuk, jelenlegi állásuk, iskolai képzésük, törvényes minősítésük, nyelvismeretük, köz-szolgálati idejük és minőségük, társadalmi és irodalmi műkö-désük, továbbá születési neve, sorsa s egyéb fölémlítendő ész-revetések) közzé adják nekünk néhéz feladatunk teljesítésében segédletet nyújtani sziveskedjenek.

Az elhalt vagy más pályára állt jelek kartárnak eset-leg ismert élettrajzi adatainak közlése munkásságunknak ismertetőjele szintén kéri.

A tárgyunkra vonatkozólag bíró vidéki lapok, folyó-iratok, évkönyvek és egyéb nyomtatványok, mint pl. gyász-jelentések, családi értesítések stb. betekintésre való meg-küldetését azal kérjük, hogy azokat vett használat után, kívánatra készséggel visszaszámazzuk.

A vállalatunk szellemi részét illető közlemények legkésőbb f. é. augusztus hó végéig Navarra József, községi jegyző címére küldendők Borosjenőre, u. p. Cróm Pestmegyében.

Kérésünket megújítva, maradtunk kartári udvöz-lettel: Borosjenő, (Nagy-Becskerek) 1895. évi június havában, Navarra József u. k., községi jegyző, a „Buda és Vidéke” munkatársa. Hegedűs János u. k., megyei aljegyző, a „Községi Közigazgatás” szerkesztője.

(Losoncsi hírek.)

Losoncz, 1895. június 27.

A mult hét a diákok kanikálisa volt. A gymnasiumban matura, a tanítóképző intézetben a képesítő vizsga tartott. A gymnasiumban 20 tanuló ment neki az érettségi vizsgának. Ezek közül 4 bukott meg. S csodálatos! több olyan ment át szerencsésen, a ki maga se bízt a kedvező sikerben s a meghibakított körül volt olyan is, a ki jó és jelen osztályra érdemesen magát, a tanér folya-mán s sorna még szomorú bukás lett. Ez utóbbiakat szí-vánkból sajnáljuk; mert derék, szerény s szorgalmas tanu-lóknak ismerjük.

A tanítóképző intézet IV-ik osztálya növendékei közül egy a képesítő elől vizsárolt, a 11 körül 2 kitűnő, 4 jeles, 3 jó, 2 elégséges osztályzattal nyert képesítést. Ezek dr. Jankovich Gy. nógrádi tanfelügyelő elnökelete körül csoportosult bizottság előtt állottak meg helyőket. A bizottság egyik tagja: a gómszerényi tanfelügyelő Gróf Vilmos is jelen volt. A gymnasiumi érettségi Dunajszki Ferenc kerületi főigazgató előtt folyt le, a ki a gymnasium igaz-gatójának, Jankovich tanfelügyelő plebanusának, Gróf pedig Kerehner győzszerének voltak vendégei.

E hó 22-én a három Draskóczy-család, Zelenka-, Margócsy- és Pokorny-családok tartottak egy jánálást. A nevezett családok leány, ifjú tagjain kívül — mint halljuk — Szikráról a Horváth-, Szinobányáról Svehla-családok vettek részt. Ifjak Pestről, Zólyomról, Dengeleg-ről voltak jelen, többnyire jogászok, tanárjelöltek, mediku-sok stb. A mulatság ájód utáni 2 óráig éltos lampionok mellett folyt kitűnő jókedvre derült, akként sikerülve, hogy a társaság hasonló mulatság rendezésére a jövőre néve is elhatározta magát.

Volt itt papjárás is. A nógrádi ág. hitv. esperesség tartotta az évi közgyűlést. Megjelent Laszký is, a ki e gyűlésen mondott le és búcsút az egyházmegyéértől. Láttunk úri egyháztagokat is: Beniczky Árpád, br. Buttler Ervin stb. Érdekes napoknak nézünk újra előre. Blaha Lujzát várjuk ma este, a ki Besztercebányán vendégszerelt, s most jön hozzánk hasonló célból. Nemcsak a szinkör-ben lesz tündetőleg fogadva; de maga a város is nagyszerű fogadtatással lett előkészítve.

A város kapitánya a város fogadtat disztribúban ment előre, a polgárság sorában Búsbak Ádám a töle megszokott lelkesedéssel üdvözölte, városunk lakossága pedig tömegesen fogadta.

Tanügy.

Záróvizsgák. A polgári és a nemzeti iskola nö-vendékei tegnap tartották évről-évre ünnepélyeiket. A mjt a méhecske szorgalmával tíz napokon át gyűjtöttek, legyen egy hosszú életnek gyümölcse, különösen azoknak, kik ez intézményeket elhagyva, új pályára lépnek.

A magas kormány vármegyei területéről legköre-lebb két érdemes tanítót jutalmazott 50—50 forinttal a magyar nyelv, illetve a beszéd sikeres tanításáért, e két jelesnek: Alföldi János, székelyi r. k. és Kovács József nagy-sztráczini ág. hitv. ev. tanítók, kik szerény falucskák-ban terjesztik szerényen a magyar beszédet s az emberi nem nevelésén fáradoznak, ahhoz értőleg és teljes oda-adással.

Többi jeles tanítónk szintén várhatja, hogy őket is érdemi s kitüntetés, hisz a magas kormány elismerését és jutalmait, a tapasztalat után itélve, évről-évre fogja nyuj-tani az arra érdemeseknek. A gyengébb tanítóknak pedig burdizáltsol szolgáljon ez a vármegyei kulturális intézmé-nyeknek azon törekvése, hogy a szorgalom, a törekvés, még a néptanítónál is meghozza nemcsak szellemi, hanem anyagi jutalmát is.

Hírek és különfélek

Ő Felsőge gróf Vagyász Sándort; báróvá Bohus Zsigmond Lászlót, és Istvánt, Solymosy Lászlót és ifj. Zeik Józsefet és törvényes utódait kinevezte.

Gróf Zichy Ferenc senior, kir. főszékfőmester június 25-én érkezett meg Zselybe. Másnap ő excia látogatásával tisztelte meg az ép akkor fűrdőzést végezt Sárban idős Sontagh Pál v. b. t. t. főrendiházi tagot, s harmadnapra vendégszerető asztalához hívta meg ő nmlgát, valamint Tihanyi Ferenc vm. főjegyző alispán-helyettes és gr. Forgách Antal vm. aljegyző t. főszolga-bíró urakat.

Dr. Megyery Istvánt Melicher Ferenc dr. halála által megüresedett b.-gyarmati kir. ügyészi állásra ő Fel-sége kinevezte. Örömmel közöljük a tényt, mert ezen előléptetés méltó ferűt ért ő nemcsak mint jogász, de mint író is elismerést szerzett nevének. Még csak 36 éves, Vas-Megyeren Szabolcsmegyében született, többször beutazta Európát, London és Páris városokban a jogszolgáltatást tanulmányozta. Öszintén gratulálunk ezen előléptéshez; meg vagyunk győződve, hogy ő mint jó hazafi, igazságszolgá-latásunknak valódi dísz lesz.

Kinevezés. A bpesti kir. főügyész Olló Ferenc és Magyar Sándor b.-gyarmati kir. törvényszéki fogház-örmsestereket a szolgai létszámból az alultestek részére megalapított 3-ik fizetési fokozatra nevezte ki.

Athelyezés. A budapesti kir. főügyész Bakonyi Jenő ipolyászi kir. ügyészségi irnokot a bpesti kir. ügyész-séghez helyezte át.

Athelyezés. Leoch Jenő csendőrhadnagy Ipolyás-gáról Esztergomba helyeztetett át.

A székényi új adóhivatal megalapított már július 1-én kezd meg működését. Adóhórnakul Horváth Emil, eddigi b.-gyarmati adóhivatali ellenőr, a ellenőrről: Rimai Zsig-mond, eddigi b.-gyarmati adóhivatali adótitst lettek kine-vezve a pénzügyminiszter által. A megüresült b.-gyarmati adóhivatali ellenőri állásra Benedek Endre neveztetett ki.

Nógrádi-Sipek. A m. kir. belügyminiszter mege-gedte, hogy Sipek székényi járási községünk neve Nógrád-Sipekre változtassák át.

A Madách-émlékügyi bizottság július 2-án tartja ülését, mely alkalommal bírálat alá fogja venni a beérkezett ifjúsági pályaműveket s intézkedni fog a pályá-díjak kiosztása iránt.

Az aszód-b.-gyarmat-losonczli h. é. vasuti törvényt ő Felsőge 1895. évi június hó 14-én szentesít-tette; az országos törvénytarban június 20-án csütörtöki napon jelent meg. A törvények sorozatában mint: 1895. XXIV. t.-cikk foglalkozik.

A „Skarabenszok” buzdulva az eddigi sikereken, jótékonykedő szívtörő nyári táncszolgalmakul július hó 6-án szombaton este tartják meg a Báth-féle fűrdőkert-ben. A mulatságnak határozott sikert jósolunk, mivel is-merjük közönségünket, mely minden jó és neimes czélt öle telhetőség előmozdít; már pedig a jótékonyág gy-a-korlásában a Skarabenszok asztaltársaság az első köré emel-keket. A mostani mulatság jövedelme is a szegény gyer-mekek felruházására fog fordírtatni. Felkérőttünk annak a kijelentésére, hogy a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna s erre igényt tartanak, forduljanak a rendező bizott-sághoz.

A záródnokut vége. Lapunk 20-ik számában közöltük, hogy Deutsch József, b.-gyarmati vallásos lelke-lőt főrabbi, Ungar Zsigmond ebeczi birtokos társaság-ban május 14-én Jeruzsálmbe indult, hogy a szent vá-roshan lerója legfőbb vallásos áhitatát egy-egyszermind ott lakó ódes anyját, a néhai b.-gyarmati társaság főrabbi Deutch Dávid özvegyét meglátogassa. Záródnokutjáról,

utibárával együtt, június 28-án, mult vasárnap tört bara a főrabbi, s noha az orvátok meilőzést kérte, úgy Vácson, mint Ipolyászon s a környező vasuti állomásokon sere-gestül jöttek ki az izraeliták, hogy üdvözöljék a szent-helyről megért ferűt; B.-Gyarmaton pedig százakra menő tömeg várta őt a vasuti állomáson és csigányzenészekkel fogadták örömtől üjjonók hivel. Lakására érve, a hitközség előjárósága élén Eller Ede elnökkel, testületileg üdvözölte. A főrabbi utja, mint alkalommal volt töle megérti, tele volt érdekes mozzanatokkal, s mivelhogy ígéretét bírjuk, hogy az ut közérdekű részleteiről, szintén papiférú fiával néhány tárczacikket ír lapunknak, itt még csupán annyit jegyzünk meg, hogy Jeruzsálmából nem Tricszten, de Konstantinápolyon át tért vissza Isten hozta szerencsén.

Műszaki munkálatok B.-Gyarmaton. A tavaszi jégzajlás és vízáradások ugyiszóron évről-évre több száz méternyi vonalban erősen megrongálták a b.-gyarmat-ző-lyomi törvényhatósági utak ast a részt, mely B.-Gyar-matnál az Ipoly ártérét szeli át, mely utrészt évtizedek előtt elhízottatón alacsony fektetéssel lett kiépítve; miből folyólag évenként a javítási költségek tetemes összeget emésztettek fel, és mégis a közlekedés akadálytalan volta sem volt biztosítva. Ennek elhárítása céljából már a mult év elején törvényhatóságunk megbízottai az építészeti hi-valat szakközsegeinek közbenjöttje mellett, s B.-Gyarmat mint érdekelt község megalapításával tárgyalásokat foly-tattak, s a kidolgozott és elfogadott tervek alapján a munkálatoknak már a mult évben kellett volna fogana-tosíttatniuk, ha körbe nem jó a nagy hadgyakorlatokkal egybekötött s előre nem tudható királyi látogatás; mely körülmény annyiból hatott gátolga, mert a munkakezre-álló rövid idő alatt a két hídepítés és utemeléssel egybe-kötött munkálat befejezése biztosra nem volt vehető, így maradt el aztán az egész művelet ez évre. Most pedig pár hét óta javában folyik már az érdekelt utépítés a mondott egész vonalon; közel száz munkásuk van itt lekötve, mert a vállalkozók: brassói Weisz Jakab s Kohn Mór és fiaik czégnél érdekében áll, hogy a vállalt munka a kitűzött határidőn belül (pkt. 1.) elkészüljön. Az érde-kes munkálattal, melyre meg visszatérünk, a korán reggel és este kiselőzők részéről számos nézője is akad.

Vármegyénk székvárosát június hó 25-én látogatta meg Karl Rezső ur, a magyar-órári növénykise-rleti állomás helyettes főnöke. A helyszínen kívánt meggyő-ződést szerezni a kísérleti állomás által kiosztott magvak és műtrágyával elért eredményről, s e célból dr. Baintner Ferenc ur társaságában meglátogatta Fáy Árpád szele-sztényi, Ruszinkó Antal székényi és Braunmüller Sándor újfalusi gazdaságait, a nógrádmegyei gazdasági egyesület szőlőtelepeit, s mint szemlélő résztvett a Székényben tar-tott szarvasmarhadíjazásnál is, s a kiállított tenyésztanya-got igen sikerültnek jelezte.

Tüzeset az üdítőre pusztán. Mult kedden, jun. 26-án esti 10—11 óra között eddig ismeretlen ok-ból kigyulladt a gr. Zichy seniorituss tulajdonát képező erdőmegi, ugynevezett ötdómjari birkaistállója, melyből ugyan a birkák távol, erdei legelőn voltak, de a melybe ép ez oknál fogva s mert esső fenyegetett, őt szénával rakott ökrös szekér beállt és így a hirtelen nagy terje-delmet vett tűznek nemcsak az összes takarmány és az emberek, de 15 jármos ökr is, továbbá az erdőrő tehene az istállójával együtt martalékal esett; továbbá két ott alvó suhancc-gyerek égési sérüléseket szenvedett; 9 db ökr pedig s a juhász szamara kizsabadult. Hogy a tűzvész ily nagy terjedelmet vehetett, az későbbi vizsgálat a késő esti idő-szoron körülmények tulajdonitotta, hogy a bérések mely álomban voltak. Másnap az ép itt idős senior gróf ur, gazdasági felügyelője társaságában már a reggeli órákban a helyszínrre kocsiost, s ott első sorban a megérőlt ifjak gondos orvosi ápolása végett a leghebbebb intézke-déseket tette, valamint hogy az erdőrő kárát is bonifikálta. A mintegy harmincz ől hosszú birkaistálló biztosítva volt, tűlángja a jelzett időben messzire bevilágította Kékő és B.-Gyarmat között az egész vidéket.

Szerencsétlenség történt június hó 28-án B.-Gyar-mat utczán. Ugyanis báró Von der Becke fogatát a koc-sis gondozatlanul hagyta, minek folytán a lovak a fő-ut-czán elragadtak és a Rák-vendéglő felé futottak örül sebességgel, rendőrök és mások is feltartóztatni akarták a száguldo lovakat, melyek egyike erős rúgást mért a kocsis mellére úgy, hogy annak vállpercere eltört. A szerencsét-lenül járt kocsiát Cservenyák gyógyszerháza vitték be, hol a gyógytár tulajdonosa ott azonnal gondosra állá tette, mig nem dr. Gerő és dr. Szendrő is oda érkezvén, a sütk-séges orvoslást és közzést azonnal megtették.

Eljegyzés. Szép ünnepély folyt le ő hó 29-án, Berczel Lipót nagykereskedő, megyebizottsági virilis tag és városunk tisztelt lakosának házánál. Mivel és szép leányát, Tinka kisasszonyt ugyanis e napon jegyezte el Fleischman Antal budapesti lakos, nagykereskedő és fővá-rosi iskolászeki tag. Az eljegyzés alkalmával, a nagyará-ban megjelent rokonok egyike: Darvai Armin az eljeg-yzettekre szép pohárköszöntőt mondott. — Schmidt Gyula lörcinzi körgyőző f. é. jun. 20-án jegyet váltott Plachy Berta kisasszonnyal, néh. Plachy Károly kedves leányával.

Büntetésből Athelyezés. Vaszary herceggímás Székács László dunaszerdahelyi róm. kath. káplán, a ki a templomban Erdély miniszter ellen prédikált, Athelyete Ipoly-Nykre. Mint értesülünk, a káplán ellen a kir. ügyész-ség vizsgálatot indít.

Hogyan ismerik fel a magyar embert köny-nyen a külföldön is? Deutsch József b.-gyarmati fő-rabbival történt, kinek jeruzsálemi utjáról külön írtunk, és a ki pedig — képzeltető — külföldön sem jár szinó-ros magyar atillában és szük nadrágban, ismételtük, hogy-vele történt Egyptom-Alexandriában, hogy e szép világá-ros kikötő coraján sétálgatva, egy franciás öltönyt, de fest viselő úr ember megzsidított franciáit, igen kérvén tőle. A szivélyes főrabbi, unnt magyar ember, tizen termé-szetes, hogy a legkésőbbesében nyújtotta át szivarját a megszokott szíval. „Te csak!” A kérő föl pedig örömtől sugárzó arcával felelt: „Hát őn is magyar; mi járatban

van itt? Így aztán megismerkedtek és együtt sétáltak tovább az idegenben járó földiek.

Gyászhi. Könyv Adolf b. gyarmati jóhírű vendég-lős hosszas szenvedés után június hó 28-án 47 éves korában elhunyt. Temetése ma d.-u. megy végbe. It. I. P.

Mire valók a postaszekrényeken az órajelzők? Hogy éppen egy órával előbb vigyék el a szolgák a leveleket! Igen kis városias színeze van az ilyen dolognak. Hisz ha d.-u. 2 1/4 és 4 1/4 órakor kell a leveleket elvinni, miért van elvétel ideje 2 és 5 órára jelezve. Azon kívül úgy tudjuk, hogy a reggel 8 órai vonathoz is kisedik a szekrényekből a leveleket; de erről jelzés nem történik a szekrényeken, mi ott csak a 2 és 5 órát látjuk jelezve. Posta-felügyelő urnak e dolog bizonyára elkerülte eddig a figyelmét, különben bizonyára nem tűrné e vizsátságot.

A szűcsényi műkedvelő-társulat Szűcsényben az Újvilág-asztal emeleti nagyszobájában 1895. évi július hó 6-án felszerelvényei javára táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Színe kerül: „Anna.” Színmű 1 felvonásban. Írta: Csiky Gergely, melyet követni fog: „Apró félreértések.” Vigjáték 1 felvonásban. Írta: Lunn.

Nyári mulatság. Az ipolyvágyi díjkiállítás. Az országos díjkiállítás nyugdíjalapja javára f. 6. július hó 7-én a „szurdoki ligetben” jótékony célú nyári mulatságot rendez.

A nógrádvarmegyei Múzeum-Társulat f. évi július 7-én, vasárnap d.-e. 10 órakor tartja évi ünnepélyes nagy gyűlést, melyre a tagok, valamint a közművelődés iránt érdeklődő t. ca. uri és női közönség tisztelettel meghívatik. A közgyűlés tárgyai: 1. A társulat állapotáról és működéséről titkári jelentés. 2. A megüresült ig. választmányi taghelyek betöltése. 3. Tiszteleti tagok jelentése. 4. Az átvizsgált alapszabályok felterjesztése. 5. Pintér Sándor alap. tag felolvasása: A Bronzkorról az Ipoly vidékén. A M.-Társulat ig. választmányja.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában F—i. cikkében a volt és jelenlegi főispánról után és alispánról is értesítő.

Színészet.

A lefolyt hét színészeti krónikája közepes sikert jegyezhet fel a bemutatott színházi előadásokról, mely a hét vége felé mindinkább javult.

Nem tulságos szigor, nem is tulságosan felszárított igényeknek kielégítetlen volta készített ezen kijelentésre, mert jól tudjuk, hogy a vidéki színészet viszonyait nem lehet a nagyvárosi, vagy plane fővárosi viszonyokra alkalmazott mértékkel mérni; de tapasztaltuk, hogy a színházakat nem mindig teljesíté kellőképpen köteleseget. Ha a társulat tagjai igazi ambícióval és együttes igyekezzel törekedtek volna arra, meg vagyunk győződve, hogy mindegyik előadást vagy legalább is azok legnagyobb részét elfogadhatónak, sőt élvezetessé tudták volna tenni.

Első és elengedhetetlen kötelessége a színésznek, hogy szerepét, illetve annak szövegét jól megtanulja; ez minden színészre, de kiváltképp a gyöngyöbékre áll; mert a gyakorlott jó színész, ha figyelme a sugó felé le is van kötve, azért szerepét még is ki fogja tudni domborítani és elfogadható alakítást fog bemutatni; de ha a gyöngyöbék színésznek a színpadon még a szöveg nem tudásával és az abból származó nehézségekkel is meg kell küdenie; kérdem: milyen lesz annak az alakítása? Nemcsak maga válik egy tehetetlen, sajnálásra méltó alakká, hanem szereplő társait is irritálja és az összejáratot elrontja.

Nem lehet minden színész zsenialis, tökéletes színész, de mindegyik tudhatja jól a szerepét és ez is már valami. Sajnálattal kellett tapasztalunk, hogy színészeink a szerep betanulásában eleinte gyöngyöbékben állottak, onnan az az ingadozás, onnan a szerep és a hatások ellapítása, onnan a sugóinak dominálása, úgy, hogy a közönség tulajdonképpen 2 előadást hallgat meg egyszerre.

A rendezés is több kívánni valót hagy maga után. Ott hol a közönségnek a dekoráció és a garderbe fogatkozásait el kell néznie és ezt természetesen szívesen el is nézi: ott a rendezés — legalább annyira, a mennyire az a rendelkezésre álló eszközökkel elérhető — legyen gondos. Mily kínos volt pl. hogy csak egy konkrét esetet említsék fel, az a jelenet midőn „Mongolin” előadásakor a Clorinda levele mellől a 2000 francot jelző papírpapírok hiányoztak; mert erről nemcsak az író által kiemelt óhajított pointe veszett el, hanem maga az előadás is fenakadt, és kikökönt a kerékgyárból; a szereplők zavarba jöttek és elkezdtek nevetni.

Ez pedig már öreg biba. A színész komolyan fogja fel hivatalát, mint akár a pap és ha a színház a művészet temploma, úgy a színpadot oltárnak tekintse, ahol nem áll a szerepen kívül komédiázni. Hiszen a színésznek egyéb tendenciáktól eltekintve, izlés- és erkölcsnemesítő missziója van, melyet nem szabad könnyelműen kompromittálni.

Ami az egyes előadásokról illeti, bizony azok állag csak amolyan közepesek voltak, de azért mégis konstataciónk kell, hogy itt-ott voltak egyes sikerültebb momentumok, sőt miként az már érintett — volt eset, hogy a közönség ki is volt elégtve, és ez különösen az utolsó két előadásra áll úgy, hogy jogosult a remény, hogy a még hátralevő előadások a társulat fokozott buzgódsága és szor-

galma, valamint az új tagok hozzájárulása mellett a közönség igényeit ki fogják elégíteni és részére élvezetes szórakozást fognak szerezni.

Előadattak f. hó 22-én a „Nebántóvirág” operette: 23-án d.-u. 4 órakor a „A feleskei nótárius” és 8 órakor „Szellő Judit” népszimű, 24-én „A székimondó asszony” ismételve, 25-én „Mongolin ur felesége”, 26-án „Tűzrék gyakorlaton”, 27-én a „Próbaházasság”, 29-én „Csillag-hullás” népszimű.

Ezek közül elég jól volt játszva a „Próbaházasság”, mely színdarabban 3 új tag vett részt, névszerint: Szalóczy Irén, Magyar Lajos és Pekete József karmester. Ezen előadásban csak 1—2 hely volt nem kellően betöltve s mint-hogy a szerepek is gondosabban voltak betanulva, az előadás is kerekdedebb volt, mit a közönség hálásan el is ismert. Különösen dicséretre ki kell emelni Kaposi Andort, ki Hajdú Bokor Istvánt jó alakításban és sikerült maszokban ábrázolta; úgy látszik, hogy az ilyenféle szerepek legjobban felelnek meg egyéniségének. Ezenkívül még egybűtött is, különösen a „Tűzrék gyakorlaton” című francia-bobozásban, voltak egyes sikerült jelenetek. De valamennyi között legtekélyesebben meg pedig telt ház előtt adatott Rátay: Csillag-hullás című énekes életképe, melyből azonban csillag-hullás miatt bővebben meg nem emlékeztünk.

A szereplő személyek között van néhány elég jól használható erő, csak behatóan foglalkozzunk szerepeikkel és a tulajdonságokról tartózkodjunk, azonkívül okvetlen szükséges a gondos próba, mert a görögletény összejárat már is sikert jelent.

A férfiak közül a már említett Kaposi Andort, továbbá Leóveit, kiben van humor, Hélay, ki routinált bíró, de kissé modoros színez; a nők közül pedig Bérczi Mari, Gyurman Alizt, Bessenyeiét és végül Nagysalussy Juliát nevezük meg, (az utóbb tagoktól még ezúttal nem nyilatkozunk). Ez itt sorban az utolsó, de tehetősre nézve az első. Egy szerepben sem nyújt tökéleteset, de valamennyiben számot tesz és szerepeiben felszáll a hivatottság, a tehetőség szikrája. Van temperamentuma, könnyen pergő nyelve, csinos színpadi alakja, szerepét folyékonyan mondja el, mi tanulásra mutat: mind oly tulajdonságok, melyek előrehaladásban támogatni fogják és ha lesz ambíciója és kitartása: úgy hiszük, válik még belőle valami s igazolni fogja azt a jó véleményt, melyet tehetősre írt táplálunk.

D. Zs.

Közigazgatás.

Mezőgazdink figyelmébe!

E cím alatt a „Gazdasági Lapok” részletesebben ismerteti azon módokat, melyek a gabonaműveknél okserű értékesítésénél általában szem előtt tartandók.

Az aratás közeledése alkalmából mi is időszereinek véljük a gazdák közönséget oly közelről érdeklő ezen ismeretéből a következőket átvenni:

A gabonákban huzamosabb idő óta tartó pangás, a külföldi, különösen az amerikai terméssel évek óta folytatott nehéz verseny mellett csak ritkán és rendszerint rövid ideig tartó alkalmak fordulnak elő a gabonaműveknél előnyös eladására, a gyapjú elhelyezése pedig évről-évre nagyobb gondot okoz a gazdának.

A tulajdonosnak tehát okvetlen arra kell törekednie, hogy áruját az időként kínálkozó kedvező időpontokban értékesítse. De hogy ezt elérhesse, elhész okvetlen szükséges:

1. hogy áruja alkalmas helyen fektüljék;
2. hogy pénzügyi szükség által ne kényszerítessék az előre való eladásra;
3. hogy legyen oly megbízható közvetítője, ki áruinak kellő időben való eladásáról gondoskodjék.

E három kellék egy-egyében magában foglaló tényező hazánkban még manapság is csak egy van, ez pedig egy 25 millió korona teljesen befizetett alaptőkével bíró elsőrendű fővárosi pénzintézetünk, a „magyar lezártított és pénzváltó bank”, mely azokat fővárosi és vidéki közraktárainak, nemkülönben áru-osztályának létesítése által már a nyolcvanas évek elején megvalósította.

Már az 1881. év őszén megnyitotta a budapest-fővárosi közraktárakat, majd Barcsón a Dráva partján és Fiumében a magyar tengeröbölben létesített és tart fenn nyilvános jellegű raktárállomásokat, a melyekkel a gazdasági termény-tulajdonosoknak lehetővé tette, hogy áruikat az eladásra alkalmas kereskedelmi pontokon elhelyezhessék.

A bank áruosztálya szemes terményekre, gyapjura és egyéb árukra jutányos előleget nyújt s így segít a pénzügyi által okozott előre való eladás kényszerén; végre a bel- és külföldi piacokkal közvetlen összeköttetésben álló és szakszerűen szerzett ezen áruosztály a gazdasági terményeket és árukat, akár a vasúti vagy hajózási állomásokról, akár pedig saját közraktáraiból, kedvező időpontokban bizományban eladja.

Különös figyelmet érdemel, hogy a magyar lezártított és pénzváltó bank terményeket és árukat nem vásárol saját részére, hanem azoknak csupán bizománybani vétel és eladásával foglalkozik.

Ezen körülmény a legnagyobb biztositék arra nézve,

hogy az értékesítésnél a bank érdeke a terménytulajdonos érdekével egészen azonos, tehát a bank oly megbízható közvetítő, ki az említett és egymást kiegészítő három üzletág a hozzá forduló terménytulajdonosok érdekeit a legelőnyösebben fogja kiszolgálni.

A közraktárnak, valamint a bank-előleg és bizományi üzletek igénybevért terménytulajdonosok közt ma az ország legnagyobb nagybirtokosai és új szereplőinek, mint a kisebb termelők és a kereskedő-világ. S hogy a bank mindezen üzletei a beljükhelyezett bizalomnak, tényleg meg is felelnek, ezt kétségtelenül teszik a három üzletág fokozatos fejlődését feltüntető hivatalos számadatok, melyek szerint az 1882-től 1894-ig terjedő idő alatt: a raktározás évi forgalma 2.133.134 métermáshoz 7.592.045 métermáshoz; az évenkénti áru- és termény-előleg forgalom pedig, 5.314.891 frtról 37.712.343 frtra emelkedett.

Ezeket a tényeket szélesebb körben tudomásra juttatni a hírlap-irodalom feladata, s hazafias kötelessége vélünk teljesíteni tisztelt olvasóinkkal szemben, midőn áruik és terményeik előnyös értékesítésére végett a magyar lezártított és pénzváltó-bank fentebb méltatott intézményeire felhívjuk becses figyelmüket azon megjegyzéssel, hogy a termények és árukra igénybe renni kívánt előlegek, valamint a bank áruosztálya által teljesített kívánt mindennemű bizományi vétel vagy eladás kérdésében akár szóval, akár levélben „A magyar lezártított és pénzváltó bank áruosztályához, Budapestben” kell fordulni.

Piaczi gabonáarak

1895. június 24.

Buza	6-20	6-60	Kukoricza	7-20—8.—
Rizs	5-60	5-90	Burgonya	3-20 —
Arpa	6.—	6.—	Bab	6.— 7.—
Zab	6.—	6-80	Lencse	6.— 8.—

Felélis szerkesztő: Vannay Ignác.

Mária-czelli
Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, emésztéskor és általában ismeretes hírt és népszerűt.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorégés, börcs, lehellet, fejfájás, savanyú, lefogyás, hasmenés, gyomorégés, fejfájás, nyálkahártya, sárgaság, uduor és hányás, gyomorégés stb.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejlettség, a mennyiben ez a gyomorot tisztaságot, gyomorbetegségeit elűzi és általában, glicerin, májsav és kálcium-szulfát.

Emeltet bajoknál a **Maria-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnően bizonyultak, a mi számomra és bizonyítványt tanult. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 60 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi Forgató: **Török József** gyógyszerár Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tökéletesen megtekinteni! Onk oly csapadék tesz elfogadni, melynek birtoklása zold szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A **Maria-czelli gyomor-cseppek** valóban kaphatók.

H. Gyarmaton. Cserevnyák Gy és Kántiz O. gyógytárban. Ipolyvágyon: Borkó István gyógyszerésznél.

Aranyérmekkel kitüntetve.

OMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Wien, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főhercegi és hercegi uradalom, és. és kir. katonai raktárak, vasút-, ipar-, bányá- és hámtársulatok, építkezési vállalatok, VÁLLALATOK és ÉPÍTŐMESTERÉK, valamint gyártóiparosok szállítója. — Ezen homlokzati-festékek, melyek minden esetben olthatók, száraz, porított állapotban 40 különféle szímmel bíróan külön-külön 16 kőtől fehébb színtel bíróan és a festékeknek tisztaságát illetőleg teljes mértékben az olajmunkásokhoz — Minta-lapok és használati utasítások ingyen és bérmentve küldetnek.

100. 20-7.

Valódi vörös-kereszt

Por! Egyedül biztos hatású gyógyszer a most uralkodó **sejtés-vész** ellen, de fényes eredménnyel alkalmazható bármely más házi állatnál is. Kapható a készítőnél: **Cserenyák György** gyógyszerárában Balassa-Gyarmaton. 150 5-1

Az aratási

és cséplési idény beálltával ajánlok a mezőgazdasággal foglalkozó t. közönségnek:

I-r. ásvány-gépolajat 100 kg. 26 frt
" oliva- " 100 kg. 42 frt
85 dekagr. súlyú legjobb gabnassak 100 drb 36 frt.

A minőségért kezességet vállalok.
Beccses megrendelést kér:

FELEDI IGNÁCZ

AZ ADRIAI BIZT. TÁRS. FŐÜGYNÖKE.

1045-96. el. sz.

Pályázati hirdetmény.

A balassa-gyarmati kir. törvényszék a a székhelyén lévő kir. járásbíróság hivatalos helyiségeinek fűtéséhez 1886-ban szűkségilendő 240-7 km. tűzfának biztosítására 1895. július 22-én délelőtti 11 órakor, a kir. törvényszéki elnök hivatalos helyiségében, nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

A szállítandó fának $\frac{1}{2}$ -ad része 1896. január 1-ig a megmaradt $\frac{1}{2}$ -ad része 1896. október hó 1-ig lesz átadandó.

A részletes feltételek a hirdetményt kibocsátó törvényszéki elnök irodájában megtekinthetők, a hol a 200 frt bántépénnyel felszerelt zárt, írásbeli ajánlatok is a versenytárgyalás napjáig benyújthatók.

B.-Gyarmat, 1895. június 18-án.

Ujhelyi Boldizsár,

törvényszéki elnökhelyettes.

156 1-1

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.

Locomobil és négykerékű gépjárműk 2/3-ig 12 lóerőig, továbbá járgány-vasúti gépjárműk, tisztító-roboták, kőbányák, kőszelők, és aratógépek, borókák, szénnyújtók.

"COLUMBIA" a legjobb sorvetőgépek, szénkavargók, repárgók, kukorica-morzsolók, darálók, gró-malmok.

Egytelmes acél-ekék 2 és 3 vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

"Ne vásároljunk kocsikkal személt!" Ezt mondja egy régi közmondás. Ugyanezen talált közmondást vonatkoztatbam és pedig jogosan az én telephelyem is, amennyiben csak egy oly nagyvásáros, középmezőli árukereskedővel találkoztunk, aki a kocsikkal rakár képes ártételeinek azt az előnyt nyújtja, hogy vásárlásainál mindenkor jó eredményeket érhet el.

Gyönyörű minták magánvásárlásnak legyen és bérmentve. Gazdátartalmú mintakönyvek, melynek meg eddig nem léteztek azabok rész re bérmentve.

Szövetek öltönyökhöz.

Peruvia és Doshing a magas kl-rus számára. Előírás szerinti szövetek a ca. és kir. hivatalosok egyenruháihoz, valamint hadastyánok, tisztek, tornászok, bérőltetők részére; belmek teke- és játékszerekre, kocsik bevonására.

A legnagyobb rakár stájer, karintiai, tirol stb. lodenekben ural és női használatra eredeti gyári árakon és oly nagy választékan, melyenél 200 versenyző sem képes rendelkezni.

A legnagyobb választék csakis finom és tartós női kenderőkben a legdivatosabb színekben. Most szövetek, utazó pléd: 4-14 (mint ujfélek, gumifrig továbbá szabó-kellékek (mint ujfélek, gumifrig továbbá) M. Hányos árú, becsületes, tartós, tisztá gyapjú kelmek és nem olcsó rongyok, melyek a szabók keresetét csekélylik, ajánl:

Stikarofsky János,

65. BRÜNN (oszt. Mannehter). 20-14

Legnagyobb gyári rakár kelmeken $\frac{1}{2}$ millió frt értékben.

Széküldés csakis utánvétellel.

OVÁS! Gyönyörű és bávalók rendesen "Stikarofsky Árja" ezimkevel ellátott szöveteket, kelmeket hoznak nagy mennyiségben áruba. Ezen visszafelel szemben kijelentem a t. vásárlóknak, hogy én az előbb említettnek árulmat semminemű föltétel mellett el nem adom

Pályázati hirdetmény

a budapesti állami ipariskolánál alapított ösztöndíjakra.

Pályázat hirdettetik a Nógrádvármegyét által a budapesti állami ipariskolában alapított 200 frt azaz kettőszáz frtos ösztöndíjra.

Pályázhatnak ezen ösztöndíjra ezen törvényhatóság illetékességi kötelekeibe tartozó mindazon 15. életévüket betöltött tanulók: a) A kik a budapesti állami ipariskolának már rendes tanulói; b) Azok, a kik az iparos tanulóknak számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatú bizonyítványuk van. c) Azok, a kik a polgári iskola, gymnasium, vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatú bizonyítványt nyertek. d) Iparos segédek és mindazok, a kik a b) vagy c) pontban kívánt készültsgöket felvételi vizsgálat után bizonyítják.

Általában megkívántatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakegyesületi iparágban már előző gyakorlatot szerzett, s legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után a közép-ipariskolába akar

lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja.

Az iskolai és gyakorlati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok f. évi augusztusi hó 15-ig Nógrádvármegye alispáni hivatalának nyújtandók be.

Az intézet végbizonyítványa a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulóinak egy évi gyakorlat igazolása mellett jogot ad a szakjuk körébe tartozó képesítéshez kötött iparágak Grésére; az építészeti szakosztály tanulóit pedig e végbizonyítvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogosítja vaonak a kőműves, kőfaragó és az ácsmesterség gyakorlására. Azon tanulók, kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe a itt a három évi taofolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményben részesülnek.

B.-Gyarmat, 1895. június 17-én.

Az alispán helyett:

Tihanyi, Réjgyőz.

157 3-1

MŰFOGAK.

Kényelmesen berendezett műtermemben egyes és egész fogsorok, a foggyökerek eltávolítása nélkül, első fogak pedig aranyfoglalatokkal kezesség mellett a szájba úgy tételnek be, hogy a felismerés lehetetlen. Fogak és foggyökerek a legnagyobb figyelemmel és óvatossággal fájdalom nélkül huzatnak ki.

Hölgyeknek külön műterem, bejárati a kapun.

Balassa-Gyarmaton, 1895. június 30-án.

Molnár János, fodrász és műfogkészítő.

Egy jó házból származot ifjú tanoncznak felvétetik.

Bevásárlás részletfizetésre is eszközölhető.

SCHÖNFELD MIKSA,

kőm., azt. és asztalgyáros bitorraktára B.-Gyarmat, a KÖSSUTH-utczában.

Ajánlja dusan felszerelt, jutányos árú rakárát szilárd anyagból készült, modern izlésű, különféle fa- és kárpitos bitorokban úgy egyenként, mint szalónok, szobák, vendéglők és egyéti helyiségek teljes berendezésére nézve. Dús választék olajnyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitelű, tetszőes fali, táj- és egyéb ábrázató képekben, fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekkosciak, nemkülönbön mindennemű és méretű koporsók nagyválasztékú rakárak.

Vidéki megrendelések pontosan és lehetőleg gyors teljesíttnek.

Egy jó házból való fő arztalos tanonczul azonnal felvétetik.

Bevásárlás részletfizetésre is eszközölhető.

Valódi Machleid-féle arczenőcs

Kitűnő hatású szer a bőr mindenféle tisztatlanságának elűzésére. A bőrt fehéríti és bárszony tisztává teszi. Egy tégely 50 kr.

Dr. Hebra-féle bőrszépítő szappan. Gondos készítés, kellemes szaga és olesósága miatt ma már minden ház mosdó asztalán megtaláljuk. Egy drb szappan ára 35 kr.

Velontin-hölgypor, fehér, rózsaszínű és eréme, jól tapad, nem tűnik fel, vegytiszta és ártalmatlan! Az arcot szívesen tartja, a naptól és szélétől megvédi. Ára 50 kr.

Kapható Kanitz Ödön "Magyar Korondhoz" címzett gyógyszerárában Balassa-Gyarmaton.

150 3-2

1240-1895. kb. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-bárcányi önálló anyakönyvi állomásra évi 400 frt fizetés és 100 frtnyi lakbérilletményen pályázat hirdetettetik. Felhívtnak az arra pályázni kívánók, hogy az 1894. évi XXXIII. t. cz. 8. §-ában meghatározott minősítéstüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket elhíez a közigazgatási bizottsághoz f. évi július hó 24-ik napjáig adják be.

Kelt B.-Gyarmaton, 1895. június 14.

Nógrádvármegye köz.ig. bizottsága.

Gróf Degenfeld Tajos,

főispán.

147 2-2

10484-05. szám.

Pályázati hirdetmény.

Főispán ur ö múltóságának meghírástából, a gácsi és nógrádi járás főszolgabírói hivatalnál rendszeresítendő két, egyenként évi 400 (négy száz) frt fizetés és 100 (száz) frt lakbérilletményen javadalmazott közigazgatási gyakoronoki állomásra pályázatot hirdetek és felhívom az azokra pályázni kívánókat, hogy az 1883. l. t. cikkben előirt minősítüket igazoló okmányokkal és keresetlevéllel felszerelt kérvényeiket, hivatalom útján, a vármegye főispánja ö múltóságához f. évi július hava 31-ik napjáig adják be.

B.-Gyarmat, 1895. június 22-én.

Az alispán helyett:

Tihanyi, Réjgyőz.

156. 3-1